

جمهوری اسلامی به سمت حکومت اسلامی تمایل پیدا کرده است

سید محمد خاتمی:

معتقدم می‌توان اسلام را چنان دید و شناخت که جایگاه «عرف» را در عرصه حیات اجتماعی به رسمیت بشناسد

سید محمد خاتمی ظهر دیروز در دیدار جمعی از فعالان سیاسی، روزنامه‌نگاران و اقشار مختلف مردم به مناسبت عید سعید فطر در سخنانی با اشاره به تفاوت میان براندازی و اصلاح‌طلبی عنوان کرد: بسیاری از اشکالات موجود در ساختار کشور از چند دهه پیش آرام آرام خود را نمایان کرده بود و دقیقاً به همین خاطر هم ضرورت و نیاز به اصلاح از همان سال‌های دهه ۷۰ احساس شد.

به گزارش جماران، وی با اشاره به ترکیب و مفهوم جمهوری اسلامی گفت: جمهوری تاریخ، معنا و لوازمی دارد. از دوران روم باستان، یونان و تا به امروز جمهوری به اشکال مختلف وجود داشته و توسعه یافته است و امروز اشکالی از آن در جهان وجود دارد که در حکمرانی موفق بوده‌اند. اما در مورد اینکه ترکیب «جمهوری اسلامی» معنا دارد یا خیر، باید بحث شود. مدافعان آن دلایلی دارند و معتقدان به ضدیت عرف و دین نیز برای خود فکت و استدلال دارند، اما شخصاً معتقدم می‌توان اسلام را چنان دید و شناخت که جایگاه «عرف» را در عرصه حیات اجتماعی به رسمیت بشناسد، چنانکه امام برای آن جایگاه مهمی قائل بودند و در شرایط خاص در فرآیند راه بردن جامعه بر نقش آن از نظر اسلام صحه گذاشتند.

وی یادآور شد: من ابتدا از تعبیر «مردم‌سالاری دینی» استفاده کردم، اما بعداً آن را به «مردم‌سالاری سازگار با دین» اصلاح کردم که منظور از مردم‌سالاری، همان دموکراسی و از دین، دینی سازگار با عرف بود.

اما متأسفانه امروز شاهدیم جمهوری اسلامی به سمت حکومت اسلامی تمایل پیدا کرده است.

خاتمی به ذکر خاطره‌ای از دوران حضور امام در نوفل‌لوشا تو پرداخت و گفت: هنگامی که امام در نوفل‌لوشا تو حضور داشتند دکتر مصطفی رحیمی از روشنفکران آن دوران نامه‌ای را خطاب به امام در مخالفت با جمهوری اسلامی نوشت که من پیگیر رسیدن آن به دست امام بودم. بعد از چند روز از مرحوم حاج احمدآقا پرسیدم که «آیا آقا نامه را خواندند؟» ایشان پاسخ داد که «بله، دو بار هم خواندند. اما گفتند ایشان (دکتر رحیمی) جمهوری اسلامی را جمهوری آخوندی فهمیده است و این مطالبی که ایشان گفته مربوط به حکومت آخوندی است که درست می‌گوید. اما آنچه مدنظر ماست حکومت اسلامی است.»

خاتمی گفت: مردم در همه‌پرسی تعیین نظام به کدام جمهوری اسلامی رای دادند؟ اگر همان زمان می‌گفتیم که قرار است با اسلامی آن شما را تحت فشار قرار دهیم، آیا کسی به آن رای می‌داد؟

رییس دولت اصلاحات با اشاره به دیدگاه امام درخصوص جمهوری اسلامی گفت: کار بزرگ امام علاوه بر تبیین فقه پویا بر مبنای زمان و مکان، شرعی کردن عرف بود. آقای دکتر سعید جاریان در سال‌های ابتدای اصلاحات گفت: تعبیر «ولایت مطلقه فقیه» از سوی امام، برای عرفی کردن شرع است، درحالی که من فکر می‌کنم این نظریه امام به معنای شرعی کردن عرف است.

رییس‌جمهوری پیشین ایران با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی به حکومت به اصطلاح اسلامی میل کرده است و باید به جمهوری اسلامی بازگردد، اظهار کرد: می‌گویند اگر زن‌انی روسری‌شان تا نصف سر عقب باشد، بچه‌های خودمان هستند، اما اگر روسری کاملاً افتاد و چهار تار مو بیشتر آشکار شد، دیگر بچه‌های خودمان نیستند! بله، مذاق اسلام با ولنگاری مخالف است، ولی اسلام دین رکود نیست و با توجه به زمان و مکان انعطاف دارد.

وی با اشاره به شعار زن، زندگی، آزادی گفت: من از این شعار به عنوان يك «شعار زیبا» تعبیر کردم، اما معتقدم اگر زندگی می‌خواهیم، زندگی در براندازی پیدا نمی‌شود؛ چراکه در آن صورت ایران روزگار خوبی نخواهد داشت و آشوب و ناآرامی‌های سنگینی را در پی خواهد داشت.

خاتمی با اشاره به تفاوت‌های اصلاح‌طلبی و براندازی گفت: اصلاح‌طلبان می‌گویند وضع امروز مساوی با جمهوری اسلامی نیست و باید با روش‌های مسالمت‌آمیز اصلاح شود، اما براندازان می‌گویند جمهوری اسلامی همین است و باید برانداخته شود.

□□□□□□ 1402 □□□□□□□□ 6 □□□□□□ □□□□□□□□ :□□□□